

Sprawozdanie

Z kontroli przeprowadzonej na podstawie art. 34a w zw. z art. 5c pkt 3, art. 33 ust. 3 pkt 1-2 i ust. 4-6 ustawy z dnia 07.09.1991 r. o systemie oświaty w Gimnazjum nr 51 ul. Kludyny Potockiej 38, 60-211Poznań w dniach **od 25.07.2016 r. do 29.07.2016 r.** Kontrolę przeprowadziła Jadwiga Mazur pracownik Biura Audytu Wewnętrznego i Kontroli Urzędu Miasta Poznania. Kontrola ujęta jest w planie kontroli Biura Audytu Wewnętrznego i Kontroli na rok 2016, zatwierdzonym przez Prezydenta Miasta Poznania. Kontrolę przeprowadzono w trybie i na zasadach określonych w Zarządzeniu Nr 873/2012/P Prezydenta Miasta Poznania z dnia 21 grudnia 2012 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania kontroli z upoważnienia Prezydenta Miasta Poznania przez Urząd Miasta Poznania. Zawiadomienie o kontroli wraz z oświadczeniem kontrolera **akta kontroli str.1-6.**

I. Przepisy będące odniesieniem dla prowadzonej kontroli

- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U.2013.885 j.t.),
- ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 Nr 330 j.t.),
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 j.t.),
- ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. 2014.1202 j.t.),
- ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2013 r. Nr 168 j.t.),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (j.t. Dz. U. z 2013 r. poz. 289),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych (Dz.U.2015.1542 j.t.),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U.2014. 1053 j.t. ze zmianami),

- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji wydatków strukturalnych (Dz. U. 2010.44.255),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 Nr 119 zez zmianami),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. 2014.1773 j.t.),
- uchwała Nr LXXX/1233/V/2010 Rady Miasta Poznania z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie wydzielonego rachunku dochodów jednostek budżetowych Miasta Poznania, prowadzących działalność określoną w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty ze zmianami dokonanymi uchwałą Nr XXXV/517/2012 Rady Miasta Poznania z dnia 10 lipca 2012 r. zmieniającą uchwałę Nr LXXX/1233/V/2010 Rady Miasta Poznania z dnia 9 listopada 2010 r. ostatnia zmiana uchwała Nr XVI/172/VII/2015 Rady Miasta Poznania z dnia 8 września 2015 r.,
- uchwała Nr XXV/353/V/2008 Rady Miasta Poznania z dnia 8 kwietnia 2008 r. w sprawie środków finansowych na pomoc zdrowotną dla nauczycieli korzystających z opieki zdrowotnej, określenia rodzajów świadczeń w ramach tej pomocy oraz warunków i sposobu jej przyznawania ze zmianami,
- ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. 2011.177.1054 ze zmianami),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2013 r. w sprawie zwolnień od podatku od towarów i usług oraz warunków stosowania tych zwolnień (Dz. U. 2013.1722 ze zmianami),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 grudnia 2013 r. w sprawie wystawiania faktur (Dz. U. 2013.1485),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2013 r. w sprawie towarów i usług, dla których obniża się stawkę podatku od towarów i usług, oraz warunków stosowania stawek obniżonych (Dz. U. 2013.1719),
- zarządzenie Nr 1/2014/P Prezydenta Miasta Poznania z dnia 02.01.2014 r. w sprawie zasad prowadzenia rozliczeń podatku od towarów i usług oraz sporządzania deklaracji VAT przez Miasto Poznań (zmienione zarządzeniem Nr 397/2014/p z dnia 30.06.2014 r.),
- Pismo Okólne Nr 1/2014 Prezydenta Miasta Poznania z dnia 2 stycznia 2014 r. w sprawie instrukcji do jednolitego planu kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych,

- zarządzenie nr 395/2015/P Prezydenta Miasta Poznania z dnia 15 czerwca 2015 r. w sprawie określenia zakresu pełnomocnictw dla dyrektorów szkół i placówek oświatowych, dla których Miasto Poznań jest organem prowadzącym,
- zarządzenie nr 672/2015/P Prezydenta Miasta Poznania z dnia 12 października 2015 r. w sprawie udzielenia pełnomocnictw dla dyrektorów szkół i placówek oświatowych, dla których Miasto Poznań jest organem prowadzącym ze zmianami.

II. Cel kontroli

Celem kontroli jest ocena prawidłowości prowadzonej gospodarki finansowej, sprawdzenie rzetelności prowadzonej ewidencji dochodów i wydatków, sprawdzenie zgodności sporządzanych sprawozdań z ewidencją księgową oraz gospodarowanie mieniem.

Kontrolę przeprowadza się pod względem następujących kryteriów:

- legalności, która obejmuje zgodność działania z przepisami prawa powszechnie obowiązującego, przepisami prawa wewnętrznego, umowami, decyzjami w sprawach indywidualnych oraz innymi rozstrzygnięciami podjętymi przez uprawnione podmioty,
- gospodarności, czyli zgodności działań kontrolowanej jednostki z zasadami efektywnego gospodarowania (tj. oszczędności i minimalizacji nakładów/kosztów prowadzonych działań przy zachowaniu wymaganej, jakości) i wydajności (tj. uzyskania najlepszych efektów przy możliwie najmniejszych nakładach,
- celowości, która obejmuje zgodność z celami określonymi dla kontrolowanej jednostki lub działalności, stosownie do metod i środków odpowiednich dla osiągnięcia tych celów, przy czym skuteczność rozumie się, jako stopień zgodności pomiędzy zamierzonymi a faktycznymi skutkami działalności,
- rzetelności, która obejmuje wypełnianie obowiązków z należytą starannością, sumiennie i terminowo, wykonywanie zobowiązań zgodnie z ich treścią, przestrzeganie wewnętrznych reguł funkcjonowania jednostki, dokumentowanie określonych działań lub stanów faktycznych zgodnie z rzeczywistością, we właściwej formie i wymaganych terminach.

III. Zakres kontroli oraz okres objęty kontrolą

- A)** Kontrola wewnętrznych regulacji i ich realizacja w kontrolowanej jednostce w 2015 roku.
- B)** Sprawdzenie wykonania planu finansowego dla wybranych dochodów i wydatków ujętych w §§ klasyfikacji budżetowej za okres od 01.12.2015 r. do 31.12.2015 r.

Kontrolą objęto:

- stosowanie procedur kontroli dochodów i wydatków dokonywanych ze środków publicznych, w tym zgodności z planem finansowym,
- stosowanie zasad wstępnej oceny celowości ponoszonych wydatków,
- prawidłowość prowadzenia ksiąg rachunkowych,
- prawidłowość sporządzania sprawozdań budżetowych, sprawozdań z operacji finansowych, badanie zgodności danych wykazanych w ww. sprawozdaniach z ewidencją księgową,
- prawidłowość ujmowania operacji gospodarczych i finansowych w księgach rachunkowych,
- zasady gospodarowania mieniem.

W toku czynności kontrolnych sprawdzono także:

- prawidłowość sporządzenia deklaracji elementarnej VAT-7e za grudzień 2015 r. pod względem formalnym i rachunkowym,
- zgodność danych, wynikających z rejestrów sprzedaży i zakupu z deklaracją,
- prawidłowość odzwierciedlenia w dokumentacji źródłowej wszystkich czynności sprzedażowych i zakupowych, dokonanych przez Jednostkę w okresie objętym kontrolą.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy prawa obowiązujące w 2015 r.

IV. Przeprowadzone kontrole zewnętrzne. Realizacja wydanych zaleceń pokontrolnych

Biuro Audytu Wewnętrznego i Kontroli przeprowadziło kontrolę w Gimnazjum nr 51 w 2013 r. Kontrolę przeprowadzono na podstawie doboru próby dowodów z 2012 r. W wyniku kontroli ustalone zostały nieprawidłowości, które zestawione zostały w treści sprawozdania przekazanego dyrektorowi jednostki. Pismem z dnia 2 stycznia 2014 r. Dyrektor Gimnazjum nr 51 poinformował Biuro Audytu Wewnętrznego i Kontroli o sposobie usunięcia nieprawidłowości. Kopia pisma **akta kontroli str. 7.**

V. Informacje ogólne o jednostce

A. Sprawdzenie wewnętrznych regulacji w zakresie gospodarki finansowo - księgowej obowiązujących w kontrolowanej jednostce w 2015 roku w tym w zakresie podatku VAT.

1. Ustalenia szczegółowe

1.1. Gimnazjum nr 51 im. Jana Pawła II prowadzi działalność organizacyjno - prawną w formie jednostki budżetowej w oparciu o Statut, który przyjęty został uchwałą Rady Pedagogicznej Nr III/1/2/2010 z dnia 14.12.2010 r. Jednostka posiada Regulamin organizacyjny, który

wprowadzony został zarządzeniem dyrektora nr V/6/1/2012 z dnia 30 sierpnia 2012 r. Kopia regulaminu **akta kontroli str. 8-31**.

Zgodnie z postanowieniem § 5 regulaminu organami szkoły są:

- Dyrektor szkoły,
- Rada Pedagogiczna,
- Rada Rodziców,
- Samorząd uczniowski.

Działalność szkoły w imieniu organu prowadzącego tj. Miasta Poznania nadzoruje Wydział Oświaty Urzędu Miasta Poznania. Nadzór pedagogiczny sprawuje Wielkopolski Kurator Oświaty. Gospodarka finansowa prowadzona jest w oparciu o zasady określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2013 poz. 885) oraz w oparciu o przepisy wykonawcze wydane na podstawie ww. ustawy.

1.2. Zasady rachunkowości zostały wprowadzone zarządzeniem Dyrektora nr V/4/1/2012 z dnia 1 stycznia 2012 r. Oceny prawidłowości opracowania polityki dokonano w kwestionariuszu kontroli **akta kontroli str. 32-35**. Kopia ww. polityki rachunkowości **akta kontroli str. 36-54**.

Pismem Okólnym nr 1/2014 Prezydenta Miasta Poznania z dnia 2 stycznia 2014 r. wprowadzono wzorcową instrukcję do Zakładowego Planu Kont dla jednostek budżetowych, zakładów budżetowych, jako wytyczną do sporządzania jednolitych zasad (polityki) rachunkowości w jednostkach organizacyjnych Miasta Poznania. W związku z powyższym sprawdzono, czy jednostka dostosowała obowiązujące w jednostce zasady (politykę) rachunkowości do wytycznych opisanych ww. dokumencie.

1.3. Nieprawidłowości w zakresie polityki rachunkowości

Kontroler ustalił, że wprowadzona zarządzeniem dyrektora nr V/4/1/2012 z dnia 1 stycznia 2012 r. polityka rachunkowości nie zawiera zasad wyceny środków pieniężnych na rachunkach bankowych, czym naruszono postanowienia art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. **Kierownik jednostki:**

- nie podał reguły, według której jednostka będzie wyznaczała początek i koniec okresu amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych mając na uwadze art. 32 ust. 1 cytowanej powyżej ustawy,
- nie określił wersji oprogramowania i daty jego eksploatacji, czym naruszono postanowienia art. 10 ust. 1 pkt c cytowanej powyżej ustawy.

Ponadto kierownik jednostki nie dokonał aktualizacji zakładowego planu kont w oparciu o wytyczne wynikające z Pisma Okólnego nr 1/2014 Prezydenta Miasta Poznania z dnia 2 stycznia 2014 r. Ponadto do zakładowego planu kont nie wprowadzono i nie opisano zasady

funkcjonowania niżej wymienionych kont księgowych pomimo ewidencjonowania na nich operacji. Dotyczy to następujących kont:

220-108 „VAT naliczony 8% w miesiącu”,

220-123 „VAT naliczony 23 % w miesiącu”,

220-023 „Rozliczenie podatku należnego 23%”

225-2 „Podatek VAT – rozliczenie z miastem”,

220-308 „VAT naliczony 8% do rozliczenia w następnym miesiącu”,

220-323 „VAT naliczony 23% do rozliczenia w następnym miesiącu”.

8003 „Nadwyżka VAT naliczonego nad należnym”.

1.4. Gospodarkę finansową w Gimnazjum nr 51 w okresie objętym kontrolą regulowały niżej wymienione zarządzenia:

- Instrukcja w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i jej rozliczenia oraz odpowiedzialności za powierzone mienie – załącznik nr 6 do zarządzenia nr V/4/1/2012 z dnia 1 stycznia 2012 r.
- Instrukcja kasowa – załącznik nr 7 do zarządzenia nr V/4/1/2012 z dnia 1 stycznia 2012 r. Kopia dokumentu **akta kontroli str. 55-63.**
- Kontrola i obieg dokumentów księgowych - załącznik nr 7 do zarządzenia nr V/4/1/2012 z dnia 1 stycznia 2012 r. Kopia dokumentu **akta kontroli str. 64-75.**
- Zarządzenie nr V/4/5/2010 z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie instrukcji kontroli i ewidencji druków ścisłego zarachowania. Kopia dokumentu **akta kontroli str. 76-81.**

1.5. Nieprawidłowości

a) W przepisach wprowadzających politykę rachunkowości przywołano rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 26 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości i planów kont (..) (Dz. U. Nr 142, poz. 1020) uchylone z dniem 31 lipca 2010 r.

b) W przepisach wprowadzających instrukcję kasową przywołano nieobowiązujące przepisy prawa:

- ustawę z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. 249, poz. 2104) uchylona z dniem 31.12.2013 r.,
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 czerwca 2006 r. w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w zakresie ewidencji podatków i opłat (...) (Dz. U. Nr 112, poz. 761) uchylone z dniem 01.01.2011 r.,
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 października 1998 r. w sprawie szczególnych zasad i wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych (...) (Dz. U. Nr 129, poz. 858) uchylone z dniem 11.07.2010 r.

c) W zarządzeniu Nr V/4/1/2008 dyrektora w sprawie udzielania zaliczek pracownikom Gimnazjum nr 51 przywołano art. 47 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych, która to ustawa została uchylona z dniem 31.12.2013 r. W związku z powyższym należy dokonać aktualizacji przepisów wprowadzających ww. zarządzenie.

d) W załączniku nr 3 do instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych wskazano główną księgową, jako osobę upoważnioną do zatwierdzania dowodów do zapłaty. Zgodnie z art. 54 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych głównemu księgowemu jednostki sektora finansów publicznych przypisane jest wykonywanie dyspozycji. Art. 59 ustawy 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym stanowi, że dyspozycja środkami pieniężnymi gminy jest oddzielona od kasowego wykonania. Zatwierdzenie wydatku, czyli dyspozycja środkami pieniężnymi nie może być wykonywana przez osobę, w tym przypadku główną księgową, która wykonuje kasowo dyspozycję. Kierownik jednostki sektora finansów publicznych może upoważnić inne osoby spośród pracowników do dysponowania środkami pieniężnymi, ale nie mogą to być osoby odpowiedzialne za wykonywanie dyspozycji środkami pieniężnymi. W związku z powyższym należy dokonać zmian w załączniku nr 3 do instrukcji poprzez wykreślenie zapisu upoważniającego głównego księgowego do zatwierdzania do wypłaty dowodów księgowych. Podjęcie decyzji o realizacji wydatku „zatwierdzenie do wypłaty” należy do kompetencji kierownika jednostki, który w myśl art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz.U.2013.885 j.t.) jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej.

2. Inne unormowania obowiązujące w jednostce.

Wykaz obowiązujących w 2015 r. unormowań **akta kontroli str. 82-86**. Unormowania zestawione w aktach kontroli nie podlegały ocenie przez kontrolera.

3. Kierownictwo jednostki

3.1. Dyrektorem Gimnazjum nr 51 w okresie poddanym kontroli była **Pani Kamila Hnatyk**, która funkcję tę pełni od 1 września 2001 r. do dnia 31 sierpnia 2016 r. Ostatnie powierzenie stanowiska Zrządzenie Nr 73/2011/P z dnia 15.02.2011 r. Kopia zarządzenia **akta kontroli str. 87**. Zarządzeniem nr 672/2015/P Prezydenta Miasta Poznania z dnia 12 października 2015 r. w sprawie udzielenia pełnomocnictw dla dyrektorów szkół i placówek oświatowych, dla których Miasto Poznań jest organem prowadzącym Prezydent Miasta Poznania udzielił pełnomocnictwa Dyrektorowi Gimnazjum nr 51 w zakresie określonym w zarządzeniu nr 395/2015/P Prezydenta Miasta Poznania z dnia 15 czerwca 2015 r. w sprawie określenia zakresu pełnomocnictw dla dyrektorów szkół i placówek oświatowych, dla których Miasto Poznań jest organem prowadzącym ze zmianami. Pismem z dnia 01.09.2015 r. Dyrektor Gimnazjum nr 51 powierzyła **Pani M.K.** funkcję społecznego wicedyrektora. Powierzenie nastąpiło z dniem 1 września 2015 r. na czas do dnia 31 sierpnia 2016 r. Kopia pisma **akta kontroli str. 88**.

3.2. Główny księgowy jednostki

3.2.1. W okresie objętym kontrolą obowiązki głównego księgowego wykonywała **Pani M.N.** zatrudniona od dnia 1 marca 2006 r. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w wymiarze czasu pracy 0,75 etatu. Ww. posiada wykształcenie wyższe w zakresie finansów i rachunkowości oraz ponad sześcioletni staż pracy na stanowisku głównego księgowego. W aktach osobowych znajduje się kopia certyfikatu księgowego uprawniającego **p. M.N.** do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych. Z przedłożonej dokumentacji wynika, że pełniąc obowiązki głównej księgowej **Pani M.N.** spełnia wymogi art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U.2013.885 j.t.), ustalone dla stanowiska głównego księgowego. Kontroler stwierdził, iż w aktach osobowych znajduje się dokument o nazwie „Zapytanie o udzielenie informacji o osobie” z dnia 22.02.2006 r. z adnotacją „Nie figuruje w Kartotece Karnej Krajowego Rejestru Karnego” oraz zakres czynności i obowiązków służbowych.

Dyrektor jednostki powierzył głównej księgowej **Pani M.N.** obowiązki wynikające z art. 54 ust.

1 cytowanej powyżej ustawy w zakresie:

- prowadzenia rachunkowości,
- wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi,
- dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym,
- dokonywania wstępnej kontroli kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych. Kopia zakresu obowiązków **akta kontroli str. 89-91.**

3.2.1.1. Z ustaleń kontroli wynika, że **Pani M.N.** przebywa na zwolnieniu lekarskim od dnia 29.02.2016 r. do chwili obecnej. W związku z powyższym dyrektor jednostki do wykonywania obowiązków głównej księgowej zatrudniła od dnia 01.04.2016 r. na zastępstwo na umowę o pracę **Panią J.U.** Kontroler ustalił na podstawie przedłożonej dokumentacji, że zatrudniona na stanowisku głównej księgowej **Pani J.U.** spełnia wymogi art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U.2013.885 j.t.), ustalone dla stanowiska głównego księgowego. Kontroler stwierdził, iż w aktach osobowych znajduje się kopia świadectwa uzyskania tytułu technika ekonomisty. Ponadto **Pani J.U.** posiada ponad sześć letni staż pracy na stanowisku głównego księgowego. Ustaleń dokonano na podstawie kwestionariusza osobowego. W aktach osobowych znajduje się kopia dokumentu o nazwie „Zapytanie o udzielenie informacji o osobie” z dnia 11.12.2001 r. z adnotacją „Nie figuruje w Kartotece Karnej Krajowego Rejestru Karnego” oraz zakres czynności i obowiązków służbowych.

Dyrektor jednostki powierzył zatrudnionej na zastępstwo głównej księgowej obowiązki wynikające z art. 54 ust. 1 cytowanej powyżej ustawy w zakresie:

- prowadzenia rachunkowości,
- wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi,
- dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym,
- dokonywania wstępnej kontroli kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych.

Zakres obowiązków został podpisany przez główną księgową oraz dyrektora jednostki. Kopia zakresu czynności **akta kontroli str. 92-96.**

Nieprawidłowości

W przepisach wprowadzających do zakresu obowiązków głównej księgowej zatrudnionej od dnia 01.04.2016 r. p. J.U. przywołano nieobowiązujące przepisy prawa:

- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 26 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości i planów kont (..) (Dz. U. Nr 142, poz. 1020) **uchylone z dniem 31 lipca 2010 r.,**
- ustawę z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. 249, poz. 2104) **uchylona z dniem 31.12.2013 r.,**
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 13.03.2001 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. 24, poz. 279 **nieaktualne z dniem 22.09.2005 r.**

4. Gospodarowanie mieniem

4.1. Decyzją z dnia 12.05.2006 r. Zarządu Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ orzeczono o odstąpieniu w trwały zarząd na czas nieoznaczony na rzecz Gimnazjum nr 51 nieruchomości stanowiącej własność Miasta Poznania. Decyzja podpisana została z upoważnienia Dyrektora ZGiKM przez z-cę dyrektora ds. Gospodarki Nieruchomościami Miasta Poznania. Kopia decyzji **akta kontroli str. 97-98.**

4.1.1. Gimnazjum nr 51 posiada następujący majątek trwały stan na dzień 31.12.2015 r. (wartość brutto):

- środki trwałe wg ewidencji księgowej konto 011- 2 674 694, 80 zł,
- środki trwałe wg ksiąg inwentarzowych - 2 674 694, 80 zł,
- pozostałe środki trwałe wg ewidencji księgowej konto 013 - 519 107, 53 zł,
- pozostałe środki trwałe wg ksiąg inwentarzowych - 519 107, 53 zł,
- zbiory biblioteczne wg ewidencji księgowej konto - 68 338, 58 zł,
- wartości niematerialne i prawne wg ewidencji księgowej konto 020 - 16 579, 86 zł,

➤ wartości niematerialne i prawne wg ksiąg inwentarzowych - 16 579, 86 zł.

Wartość majątku na dzień 31.12.2015 r. zgodna jest ze stanem wynikającym z ksiąg rachunkowych oraz prowadzonej ewidencji analitycznej (ksiąg inwentarzowych). Księgi inwentarzowe prowadzone są ręcznie przez osobę zatrudnioną na stanowisku kierownika administracyjno-gospodarczego, któremu prowadzenie ewidencji polecił w zakresie obowiązków dyrektor jednostki. Kopia zakresu obowiązków akta **kontroli str. 99-102.**

4.4. W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że w grudniu 2015 r. dokonano likwidacji składników majątku ewidencjonowanych na koncie 013 na kwotę **32 637,00 zł.** Z przedłożonego kontrolerowi protokołu wynika, że likwidacji podlegał między innymi sprzęt techniczny, na który jednostka posiadała opinię techniczną wskazującą jednoznacznie, że naprawa sprzętu jest nieopłacalna. Kopia protokołu likwidacji wraz z kopiami opinii technicznych **akta kontroli str. 103-111.**

Zagadnienia dotyczące gospodarowania majątkiem w zakresie najmu pomieszczeń zostaną opisane w części dotyczącej wydzielonego rachunku dochodów.

B. Sprawdzenie wykonania planu finansowego dla dochodów i wydatków ujętych w §§ klasyfikacji budżetowej za rok 2015.

Kontrolą objęto realizację planu finansowego ustalonego na rok 2015, ewidencję operacji gospodarczych i finansowych, prawidłowość sporządzania i zgodność z ewidencją księgową sprawozdań budżetowych Rb-27S, Rb-28S, sprawozdań z operacji finansowych Rb-N Rb-Z. Kontrolę przeprowadzono na podstawie wybranej do kontroli próbie dowodów za okres od 01.12.2015 r. do 31.12.2015 r.

1. Plan dochodów i jego realizacja (budżet).

Szczegółowe zestawienie dochodów przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela nr 1

Klasyfikacja Budżetowa §§	Plan po zmianach na dzień 31.12.2015	Dochody wykonane			
		Wg Rb-27S	Wg ewidencji księgowej		
			Syntetycznej	Analitycznej	Nr konta księgowego/ symbol klasyfikacji budżetowej
§ 0690 - wpływy z różnych opłat	260,00	142,00	142,00	142,00	130-8110-0690
§ 2400 - wpływy do budżetu pozostałości środków finansowych gromadzonych na wydzielonym rachunku jednostki budżetowej	0,00	457,27	456,54	456,54	130-8110-2400
Razem	260,00	599,27	598,54	598,54	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji badanej jednostki.

1.1. Kontrolowana jednostka w dniu 15.01.2016 r. złożyła w Urzędzie Miasta Poznania Oddział Obsługi Finansowej Szkół i Placówek Oświatowych sprawozdanie Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do dnia 31.12.2015 r. Ze sprawozdania wynika, że dochody wykonane w § 2400 za okres od początku roku do dnia 31.12.2015 r. to kwota 457,27 zł, natomiast z ewidencji księgowej wynika kwota 456,54 zł (**różnica 0,73**). W okresie objętym kontrolą główna księgową prowadziła szczegółową analitykę do konta 130 „Rachunek bieżący jednostki” według podziałek klasyfikacji budżetowej dochodów.

1.1.1. Do ewidencji rozliczeń z budżetem Miasta z tytułu zrealizowanych przez jednostkę dochodów budżetowych służy konto 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” ujęte w planie kont. Po stronie Wn konta 222 księgowano przelewy dochodów budżetowych na rachunek bankowy budżetu Miasta.

1.2. Ewidencja księgowa dochodów w okresie objętym kontrolą prowadzona była na następujących kontach księgowych: 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych”, 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”. Kopia sprawozdania Rb-27S wraz z wydrukiem ksiąg rachunkowych za miesiąc XII 2015 r. **akta kontroli str. 112-118.**

1.2.1. Dochody za grudzień 2015 r. z tytułu wydania duplikatu legitymacji w kwocie 18, 00 zł zostały przekazane do budżetu Miasta w następujących kwotach i terminach:

Kwota 9, 00 zł dnia 02.12.2015 r. wyciąg bankowy nr 152

Kwota 9, 00 zł dnia 14.12.2015 r. wyciąg bankowy nr 157

Razem 18, 00 zł

1.3. Konto 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” na dzień 31.12.2015 r. wykazywało saldo w kwocie 0,73 zł (odsetki od rachunku bankowego wydzielonego rachunku dochodów). Kwota została przekazana na dochody Miasta dnia 04.01.2016 r. wyciąg bankowy nr 1.

Nieprawidłowości

Sprawozdanie Rb-27S za okres od początku roku do dnia 31.12.2015 r. zostało sporządzone z naruszeniem postanowienia § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 Nr 119 ze zmianami). Dane liczbowe wykazane w ww. sprawozdaniu były niezgodne z danymi wynikającymi z ewidencji. Niezgodność dotyczy § 2400 wpływy do budżetu pozostałości środków finansowych gromadzonych na wydzielonym rachunku jednostki budżetowej. W sprawozdaniu wykazano kwotę 457,27 zł z ewidencji księgowej konta 130§ 2400 wynika kwota 456,54 zł różnica **0,73 zł**.

3. Wydatki budżet

3.1. Kontroler biorąc pod uwagę dowody księgowe, księgi rachunkowe, sprawozdania budżetowe, konfrontując to z planem finansowym i jego wykonaniem sporządził zestawienie wydatków zakwalifikowanych do niżej wymienionych rozdziałów:

- 80110 „Gimnazja”,
- 80146 „Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli”,
- 80150 „Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych, gimnazjach, liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych i szkołach zawodowych oraz szkołach artystycznych,
- 80195 „Pozostała działalność”.

Tabela nr 2

Nazwa paragrafu	Plan po zmianach (zł) na dzień 31.12.2015 r.	Wydatki wykonane narastająco za okres od początku roku do dnia 31.12.2015 r.			Wydatki wykonane wg ewidencji księgowej (zł)	% wyk.
		wg sprawozdania Rb-28S (zł)	wg ewidencji księgowej (zł)	Różnica	XII/2015	6:2
1	2	3	4	5	6	7
§ 3020 - wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń	9 954,00	8 495,18	8 495,18	-	5 381,95	54,07
§ 4010 - wynagrodzenia osobowe pracowników	1 203 285,00	1 203 283,10	1 203 283,10	-	107 863,72	8,96
§ 4040 - dodatkowe wynagrodzenie roczne	95 400,00	95 398,39	95 398,39	-	0,00	-
§ 4110 - składki na ubezpieczenia społeczne	218 327,00	218 324,38	218 324,38	-	14 929,97	6,84
§ 4120 - składki na Fundusz Pracy	19 480,00	19 478,49	19 478,49	-	1 755,00	9,01
§ 4210 - zakup materiałów i wyposażenia	44 114,00	43 991,72	43 991,72	-	26 694,03	60,51
§ 4240 - zakup środków dydaktycznych i książek	21 487,25	21 226,95	21 226,95	-	7 947,99	36,99
§ 4260 - zakup energii	162 076,00	162 067,94	162 067,94	-	20 714,57	12,78
§ 4270 - zakup usług remontowych	15 206,00	15 204,65	15 204,65	-	499,60	3,29
§ 4280 - zakup usług zdrowotnych	1 500,00	1 500,00	1 500,00	-	1 156,00	77,07
§ 4300 - zakup usług pozostałych	40 390,00	40 389,28	40 389,28	-	10 650,90	26,37
§ 4360 - opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	8 819,00	8 818,73	8 818,73	-	522,79	5,93
§ 4430 - różne opłaty i składki	864,00	864,00	864,00	-	0,00	-
§ 4440 - odpisy na ZFŚS	111 584,00	111 584,00	111 584,00	-	5 051,00	4,53
§ 4520 - opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu	5 712,00	5 712,00	5 712,00	-	952,00	16,67

terytorialnego						
§ 4700 - szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	1 378,00	1 378,00	1 378,00	-	824,50	59,83
Razem	1 959 576,25	1 957 716,81	1 957 716,81	-	204 944,02	10,46

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji badanej jednostki.

3.1.1. Kontroler stwierdził, że dane liczbowe wykazane w skontrolowanych sprawozdaniach Rb-28S sporządzonych za okres od początku roku do 31.12.2015 r. dla wymienionych powyżej rozdziałów zgodne są z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

3.1.2. Ze sporządzanych sprawozdań oraz ksiąg rachunkowych wynika, że wydatki budżetowe za okres od 1 stycznia do 31.12.2015 r. wyniosły ogółem **1 957 716, 81 zł.** Szczegółową kontrolą objęto wszystkie wydatki dokonane w poszczególnych rozdziałach w grudniu 2015 r. Ogólna kwota skontrolowanych wydatków grudnia 2015 r. to kwota **204 944, 02 zł,** co stanowi **10, 46 %** planowanych wydatków w ww. paragrafów. Kopie sprawozdań Rb-28S sporządzanych za okres od początku roku do dnia 31.12.2015 r. wraz z wydrukiem zestawienia paragrafów wydatków **akta kontroli str. 119-131.**

Wnioski

Kontrolowana jednostka w grudniu 2015 r. wydatkowała przydzielone jej do budżetu środki zgodnie z zatwierdzonym planem finansowym. Wydatki dokonywane były na cele, dla których jednostka została powołana. W miesiącu objętym kontrolą wydatki ponoszone były w prawidłowej wysokości, nie były przekraczane terminy wymagalności zobowiązań.

Nieprawidłowości

Główna księgowa nie prowadziła w 2015 r. konta 980 „Plan finansowy wydatków budżetowych” nie prowadzono również konta 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego”. Działanie takie niezgodne jest z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...).

4. Struktura dochodów - plan i wykonanie (wydzielony rachunek dochodów)

4.1. Rada Miasta Poznania upoważniła jednostkę kontrolowaną do gromadzenia dochodów na wydzielonym rachunku dochodów na mocy uchwały NR LXXX/1233/V/2010 Rady Miasta Poznania z dnia 9 listopada 2010 r. ze zmianami, ostatnia zmiana uchwała Nr XVI/172/VII/2015 z dnia 8 września 2015 r.

4.1.1. Zestawienie dochodów wykonanych przez Gimnazjum nr 51 sporządzono na podstawie ksiąg rachunkowych, sprawozdania Rb-34S z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych sporządzonych za okres od początku 2015 r. do 31.12.2015 r.

Tabela nr 3

Klasyfikacja Budżetowa Rozdział	Plan po zmianach na dzień 31.12. 2015 r. (zł)	Dochody wykonane za okres od początku roku do dnia 31.12.2015 r. wg ewidencji księgowej (zł)			
		Wykonanie wg sprawozdania Rb-34S	Syntetycznej	Analitycznej	Nr konta księgowego/ Symbol paragrafu
§ 0750 – wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	17 637,00	15 688,67	15 688,67	15 688,67	132-80110-0750
§ 0830 - wpływy z usług	600,00	0,00	0,00	0,00	-
§ 0920 - wpływy z pozostałych odsetek	100,00	43,25	42,52	16, 64- odsetki od nieterminowych wpłat	132-80110-0920
				25, 88- kapitalizacja odsetek	132-80110-0920-2
§ 0970 - wpływy z różnych dochodów	4 400,00	899,10	899,10	874, 50- wpływy z tytułu odszkodowania	132-80110-0970-
				24, 60-inne wpływy	132-80110-0970-
Razem	23 194,00	16 631,02	16 630,29	16 630,29	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji badanej jednostki.

4.2. Powyżej wymienione rodzaje dochodów były zgodne ze źródłami dochodów określonymi w art. 223 ustawy o finansach publicznych oraz w uchwale Rady Miasta Poznania z dnia 9 listopada 2010 r. W Gimnazjum nr 51 środki dotyczące dochodów własnych były gromadzone na wydzielonym rachunku bankowym. Z analizy dokumentacji wynika, że w grudniu 2015 r. jednostka uzyskała dochód w kwocie 1 373,72 zł z tytułu najmu pomieszczenia kuchennego. Dochody wykonane zostały wykazane w sprawozdaniu wg zrealizowanych wpływów środków

pieniężnych na rachunek bankowy, czyli konta 132, do którego prowadzona jest ewidencja analityczna wg podziałek klasyfikacji budżetowej dochodów i wydatków.

4.3. Prawdliwość zawartych umów.

Gimnazjum nr 51 posiada jedną umowę na wynajem lokalu użytkowego. Umowa zawarta została pomiędzy Miastem Poznań reprezentowanym przez Dyrektora Gimnazjum nr 51, a Firmą M.-K. H. B. Przedmiotem najmu jest pomieszczenie bloku kuchennego w celu przygotowywania posiłków. Umowa została zawarta na czas od 1 stycznia 2015 r. do 31.12.2015 r. Kopia umowy **akta kontroli str.132-134.**

4.4. Kontroli poddano terminowość płatności z tytułu najmu lokalu za grudzień 2015 r. Kontroler ustalił, że należność w kwocie brutto 1 386,52 zł uregulowana została dnia 22.12.2015 r. Z § 7 umowy wynika, że należność za wynajmowany lokal Najemca jest zobowiązany wpłacać z góry do 10- tego każdego miesiąca. Kopia wyciągu bankowego **akta kontroli str. 135.** Kontroler ustalił, że faktura sprzedaży za grudzień wystawiona została dnia 20.12.2015 r., czyli w dacie uniemożliwiającej wywiązanie się Najemcy z umówionego terminu.

Wnioski

Fakturę za wynajem wystawiać w terminie umożliwiającym uregulowanie należności zgodnie z zapisami umowy.

Nieprawidłowości

Faktura sprzedaży za grudzień 2015 r. nie została zewidencjonowana w księgach rachunkowych w dacie jej wystawienia, lecz pod datę ostatniego dnia miesiąca. Ewidencjonowanie operacji sprzedaży w księgach rachunkowych w sposób opisany powyżej narusza postanowienia art. 20 ust. 1 w związku z art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

5. Kontrola dokumentacji w zakresie podatku VAT

Zarządzeniem Nr 1/2014/P Prezydenta Miasta Poznania z dnia 02.01.2014 r. i Zarządzeniem zmieniającym Nr 397/2014/P z dnia 30.06.2014 r. w sprawie zasad rozliczeń podatku od towarów i usług oraz sporządzania deklaracji VAT-7 przez Miasto Poznań, wdrożony został „skonsolidowany” sposób rozliczenia podatku VAT.

W związku z powyższym w trakcie czynności kontrolnych sprawdzono:

- prawidłowość sporządzenia deklaracji elementarnej VAT-7e za grudzień 2015 r. pod względem formalnym i rachunkowym,
- zgodność danych, wynikających z deklaracji z rejestrami sprzedaży i zakupu,
- prawidłowość odzwierciedlenia w dokumentacji źródłowej wszystkich czynności sprzedażowych i zakupowych, dokonanych przez Jednostkę w okresie objętym kontrolą.

Zgodnie z art. 43 ust. 1 ustawy o VAT, zwolnieniu z opodatkowania podatkiem VAT podlegają usługi świadczone przez jednostki objęte systemem oświaty w rozumieniu przepisów o systemie oświaty, w zakresie kształcenia i wychowania oraz dostawy towarów i usług ściśle z tymi usługami związane. Gimnazjum nr 51 wykonuje czynności o charakterze sprzedażowym takie jak: wynajem pomieszczeń, czyli czynności stanowiące przejaw działalności gospodarczej. Miasto Poznań występuje w charakterze podatnika VAT w związku z wykonywaniem wskazanej powyżej czynności przez kontrolowaną jednostkę.

5.1. Sprawdzenie prawidłowości sporządzania rejestrów zakupu i sprzedaży oraz deklaracji VAT-7e. Sprawdzenie zgodności danych, wykazanych w deklaracji VAT-7e z rejestrami sprzedaży i zakupu za grudzień 2015 r.

5.1.1. Sprawdzenia prawidłowości sporządzania deklaracji elementarnej VAT-7e pod względem formalnym i rachunkowym, zgodności danych wykazanych w deklaracji oraz prawidłowości sporządzania rejestru zakupu i sprzedaży dokonano w kwestionariuszu kontroli **akta kontroli str.136-138**. Kopia deklaracji za grudzień 2015 r. wraz z wydrukami kont, których dane prezentowane są w deklaracji **akta kontroli str. 139-145**.

Z kwestionariusza kontroli wynika, że:

- dane zawarte w deklaracji VAT - 7e w pozycjach 19 i 43 zgodne są z danymi zawartymi w rejestrach sprzedaży i zakupu,
- dane liczbowe wykazane w deklaracji elementarnej VAT-7e w pozycji „Rozliczenie transakcji podlegających opodatkowaniu oraz podatku należnego” zgodne są z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej konta 760 i 220-023. Dane wykazane w pozycji „Nabycie towarów oraz podatek naliczony” zgodne są z rejestrem zakupów oraz kontem prowadzonym do ewidencji podatku VAT naliczonego 220-108 „VAT naliczony 8% w miesiącu”, 220-123 „VAT naliczony 23 % w miesiącu”,
- w deklaracji VAT-7e za grudzień 2015 r. wykazano kwoty podstawy opodatkowania i kwoty podatku należnego i naliczonego,
- deklaracja VAT-7e została przekazana do służb finansowych Miasta Poznania w obowiązującym terminie.

5.1.2. Dnia 12.04.2016 r. została sporządzona korekta deklaracji VAT-7e za grudzień 2015 r. Korekta dotyczyła pozycji 48 - kwota podatku naliczonego do odliczenia. W deklaracji złożonej 12.01.2016 r. w ww. pozycji wykazano kwotę 3 992,85 zł w deklaracji skorygowanej poprawiono na kwotę na 3 922,85 zł. Kontroler ustalił, że przyczyną korekty był „czeski błąd” przy nanoszeniu danych do deklaracji złożonej w styczniu 2016 r. Z porównania danych

wynikających z konta księgowego 220 prowadzonego według skali podatkowej wynika, że pomimo złożonej korekty występuje różnica w kwocie 0, 01 zł pomiędzy deklaracją a kontem księgowym. Kopia skorygowanej deklaracji **akta kontroli str. 146-147.**

5.1.3. Sprawdzenie prawidłowości sporządzania rejestru zakupu i sprzedaży.

Transakcje o charakterze zakupowym ujęte w rejestrze zakupu mają odzwierciedlenia w dowodach księgowych, za wyjątkiem jednego przypadku (dotyczy wykazanej w rejestrze zakupu faktury Nr J/15/11/001415 z dnia 30.10.2015 r. woda, ścieki, deszczówka). Zgodnie z art. 86 ust. 1 ustawy o VAT prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, (czyli odliczenie) przysługuje podatnikowi, o którym mowa w art. 15 w zakresie, w jakim towary i usługi są wykorzystywane do wykonywania czynności opodatkowanych. Miasto Poznań Gimnazjum nr 51 dokonało odliczenia kwot podatku naliczonego VAT podlegającego odliczeniu, w **100%** ponieważ faktury, z których podatek podlegał odliczeniu w grudniu, 2015 r. związane były z działalnością opodatkowaną VAT oraz działalnością statutową. Kopia rejestru zakupów **akta kontroli str. 148-151.** W kwestii dotyczącej weryfikacji kontrahenta (pod względem istnienia przedsiębiorstwa w KRS lub w ewidencji działalności gospodarczej) przed zawarciem transakcji oświadczenie złożyła p. dyrektor. Z oświadczenia złożonego przez dyrektora wynika, że cyt.” *Przed zawarciem transakcji zakupu weryfikuję kontrahenta w KRS i w ewidencji działalności gospodarczej (dotyczy zakupów związanych z odpisywaniem podatku VAT)*”. Oświadczenie dyrektora **akta kontroli str.152.** Obowiązek „określenia sposobu zapewnienia autentyczności pochodzenia, integralności i czytelności faktury” wynika z art. 106m ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. 2011.177.1054 ze zmianami).

5.1.4. Transakcje ujęte w rejestrze sprzedaży mają potwierdzenie w dowodach źródłowych (faktura sprzedaży za grudzień 2015 r.). Miasto Poznań Gimnazjum nr 51 w rejestrze wykazało fakturę dokumentującą sprzedaż opodatkowaną, do której zastosowano stawkę **23%** (najem pomieszczeń kuchennych). Kopia rejestru sprzedaży wraz z kopią faktury wystawionej w grudniu 2015 r. **akta kontroli str. 153-154.**

5.1.5. Faktury zakupu i sprzedaży posiadają dane adresowe Miasta Poznań oraz NIP Miasta Poznań.

Uchybienia

W „Rejestrze zakupów pozostałych” podano dane niezgodne ze stanem faktycznym. Dotyczy niżej wymienionych faktur:

- G/D/287/745/11R/2015 z dnia 07.12.2015 r. – niezgodność dotyczy daty wpływu do jednostki, na fakturze brak, w rejestrze podano 21.12.2015 r. (kopia faktury **akta kontroli str. 155-156**),

➤ P/22459414/0001/15 z dnia 07.12.2015 r. niezgodność dotyczy daty wpływu do jednostki, na fakturze brak potwierdzenia wpływu, w rejestrze podano 12.10.2015 r. ponadto w rejestrze wskazano datę wystawienia faktury na dzień 03.10.2015 r., z dowodu źródłowego wynika, że faktura została wystawiona dnia 07.12.2015 r. Kopia faktury **akta kontroli str. 157-159**. W rejestrze ujęto fakturę o numerze J/15/11/001415 z dnia 30.10.2015 r., z której podatek VAT podlegał odliczeniu, a której to faktury Gimnazjum nr 51 nie posiadało w dokumentacji grudnia, listopada i października 2015 r. W związku z powyższym dyrektor jednostki wystąpiła do A. o wystawienie duplikatu ww. faktury. Skan pisma dyrektora **akta kontroli str.160-161**. Z powyższych ustaleń wynika, że rejestr zakupów za grudzień 2015 r. zawiera nierzetelne, niezgodne ze stanem faktycznym dane.

Nieprawidłowości

a) Dane liczbowe wykazane w skorygowanej dnia 12.04.2016 r. deklaracji elementarnej VAT-7e, sporządzonej za grudzień 2015 r. są niezgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Niezgodność dotyczy pozycji 63 „*nadwyżka podatku naliczonego nad należnym*”. W deklaracji wykazano kwotę 3 663,58 zł z ewidencji księgowej konto 225 „Podatek VAT - rozliczenie z miastem” wynika kwota 3 388,70 zł (**różnica 274,88 zł**). Z powyższego wynika, że kontrolowana jednostka nie zastosowała się do pisma Skarbnika Miasta Poznania Nr Fn-III.3228./32.201 z dnia 3 lipca 2014 r., z którego między innymi wynika, cyt: (...) „*Na koniec każdego miesiąca obrachunkowego, w prowadzonych przez siebie księgach rachunkowych, na koncie właściwym do rozliczania podatku VAT z Urzędem Miasta Poznania wykazywać saldo zgodne z wynikiem deklaracji elementarnej VAT-7e(...)*”.

b) W dowodach księgowych grudnia 2015 r. stwierdzono fakturę, w której jako nabywcę nie wskazano Miasta Poznań, lecz Gimnazjum nr 51, faktura zawierała także NIP Gimnazjum nr 51. Dotyczy faktury Nr F:2964/15 z dnia 18.12.2015 r. za zakup odzieży roboczej. Faktury dokumentujące zakup przez jednostkę od 1 stycznia 2014 r. obowiązkowo muszą w pozycji nabywca wskazywać Miasto Poznań, nazwę jednostki adres jednostki oraz NIP Miasta Poznania. Ujęcie w księgach rachunkowych faktury wystawionej na Gimnazjum nr 51 jest sprzeczne z załącznikiem nr 5 do zarządzenia Nr 397/20014/P Prezydenta Miasta Poznania z dnia 30.06.2014 r. Procedury rozliczeń z tytułu podatku VAT dla czynności (transakcji) dokonywanych przez jednostki budżetowe oświaty Miasta Poznań (inne niż przedszkola i żłobki).

5.2.Sprawdzenie prawidłowości ujmowania operacji gospodarczych związanych z podatkiem VAT w księgach rachunkowych wybranego do kontroli miesiąca.

5.2.1. Po przeprowadzonej kontroli dokumentacji księgowej grudnia 2015 r. ustalono, że transakcje związane z podatkiem VAT ewidencjonowane były na następujących kontach księgowych:

220-108 „VAT naliczony 8% w miesiącu”,

220-123 „VAT naliczony 23 % w miesiącu”,

220-023 „Rozliczenie podatku należnego 23%”

225-2 „Podatek VAT - rozliczenie z miastem”,

220-308 „VAT naliczony 8% do rozliczenia w następnym miesiącu”,

220-323 „VAT naliczony 23% do rozliczenia w następnym miesiącu”.

8003 „Nadwyżka VAT naliczonego nad należnym”.

6. Należności

6.1. Kontroler ustalił na podstawie zapisów w księgach rachunkowych, że kontrolowana jednostka wykazała w sprawozdaniu Rb-N sporządzonym wg stanu na koniec IV kwartału 2015 r. należności wymagalne w kwocie **34,50 zł** saldo zgodne z kontem 201 „Rozrachunki z dostawcami odbiorcami”. Ponadto w pozycji N5.3 „pozostałe należności z tytułów innych” wykazano kwotę **3 418, 64 zł**, której kontroler nie jest w stanie uzgodnić z żadnym kontem rozrachunkowym. Wykonująca w zastępstwie obowiązki głównej księgowej **P. J.U.** również nie była w stanie wskazać, którego konta saldo dotyczy. Wykonująca obowiązki głównej księgowej w okresie objętym kontrolą **P. M.N.** przebywa na długotrwałym zwolnieniu lekarskim. Kopia sprawozdania sporządzonego za IV kwartał 2015 r. wraz wydrukami ksiąg rachunkowych **akta kontroli str. 162-165.**

Nieprawidłowości

Sprawozdanie Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych wg stanu na koniec IV kwartału 2015 r. sporządzone zostało z naruszeniem postanowienia § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych. Przepis przywołanego paragrafu brzmi następująco cyt: (...) „*W ramach sprawozdań Rb-Z, Rb-N wprowadza się następujące rodzaje sprawozdań: sprawozdanie jednostkowe – sporządzane przez kierownika jednostki sporządzającej takie sprawozdanie na podstawie ksiąg rachunkowych lub ewidencji księgowej*

danej jednostki oraz innych dokumentów dotyczących tej jednostki”(...) ¹. W przypadku sprawozdania sporządzonego wg stanu na koniec IV kwartału danych wykazanych w sprawozdaniu Rb-N w pozycji N5.3 nie można było uzgodnić z ewidencją księgową ani też z innymi dokumentami znajdującymi się w jednostce.

7. Wydatki (wydzielony rachunek dochodów)

Kontroler biorąc pod uwagę dowody księgowe, księgi rachunkowe, roczne sprawozdanie Rb-34S sporządził zestawienie wydatków wydzielonego rachunku dochodów narastająco od początku 2015 roku oraz za grudzień 2015 r.

Tabela nr 4

Nazwa paragrafu	Plan po zmianach na dzień 31.12.2015 r.	Wydatki wykonane narastająco za okres od początku roku do 31.12.2015 (zł)		Różnica	Wydatki wykonane w XII/ 2015 wg ewidencji księgowej (zł)	% wyk.
		Wg sprawozdania Rb-34S	Wg ksiąg rachunkowych			
1	2	3	4	5	6	7
§ 2400 - wpłata do budżetu pozostałości środków finansowych gromadzonych na wydzielonym rachunku jednostki budżetowej	477,00	457,27	Brak zapisów w ewidencji księgowej	457,27	0,00	-
§ 4210 - zakup materiałów i wyposażenia	4 500,00	1 074,80	1 074,80	-	26,10	0,58
§4260 - zakup energii	1 665,00	0,00	0,00	-	0,00	-
§4270 - zakup usług remontowych	2 157,00	1 268,56	1 268,56	-	237,20	11,00
§4300 - zakup usług pozostałych	6 750,00	6 749,96	6 749,96	-	2 613,52	38,72
§4360 - opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	5 315,00	5 314,57	5 314,57	-	1 047,73	19,71
§4410 – podróże służbowe krajowe	803,00	695,40	695,40	-	27,60	12,45
§4480 – podatek od nieruchomości	1 527,00	1 527,00	1 527,00	-	0,00	-
Razem	23 194,00	17 087,56	16 630,29	457,27	3 952,15	17,04

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji badanej jednostki.

7.1. Ze sporządzonego przez jednostkę sprawozdania Rb-34S wynika, że wydatki ze środków dochodów własnych w 2015 r. wyniosły ogółem 17 087,56 zł. Kwoty wydatków wykazane

¹ Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. 2014.1773 j.t.)

w poszczególnych paragrafach zgodne są z ewidencją księgową. Ogólna kwota skontrolowanych wydatków grudnia 2015 r. z wydzielonego rachunku dochodów wynosi **3 952,15 zł**, co stanowi **17,04 %** planowanych wydatków ww. paragrafów. Kopia sprawozdania Rb-34S wraz z wydrukami ksiąg rachunkowych **akta kontroli str. 166-178**.

7.2. Nieprawidłowości

Dane liczbowe wykazane w sprawozdaniu Rb-34S z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych za okres od początku roku do dnia 31.12.2015 r. były niezgodne z danymi wynikającymi, z ewidencji księgowej. Niezgodność dotyczy niżej wymienionych paragrafów dochodów i wydatków:

§ 0920 - wpływy z pozostałych odsetek, w sprawozdaniu wykazano kwotę 43,25 zł z ewidencji księgowej wynika kwota 42,52 zł (różnica 0,73 zł),

§ 2400 - wpłata do budżetu pozostałości środków finansowych gromadzonych na wydzielonym rachunku jednostki budżetowej, w sprawozdaniu wykazano kwotę 457,27 zł, w księgach rachunkowych brak zapisów. W związku z powyższym sprawozdanie Rb-34S z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych za okres od początku roku do dnia 31.12.2015 r. zostało sporządzone z naruszeniem postanowienia § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 Nr 119 ze zmianami).

8. Zobowiązania

8.1. Z zapisów zawartych w sprawozdaniu Rb-Z i weryfikacji faktur wynika, że na dzień 31.12.2015 r. Gimnazjum nr 51 nie posiadało zobowiązań wymagalnych. Kopia sprawozdania Rb-Z sporządzonego wg stanu na koniec IV kwartału 2015 r. **akta kontroli str. 179-180**.

9. Ocena prawidłowości sporządzania sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań z operacji finansowych

9.1. Oceny dokonano w kwestionariuszu kontroli sprawozdań, który włączono do **akt kontroli str. 181-184**. Kontroli poddano niżej wymienione sprawozdania.

Sprawozdania budżetowe:

- Rb-27S sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego (marzec, czerwiec, wrzesień, roczne). Kopie sprawozdań pozyskanych z jednostki wraz z wydrukami ksiąg rachunkowych **akta kontroli str. 185-199**.

- Rb-28S sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego (marzec, czerwiec, wrzesień, roczne). Kopie sprawozdań **akta kontroli str. 200-241.**
- Rb-34S sprawozdanie wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych sporządzonych za I, II, III kwartał 2015 r. Kopie sprawozdań **akta kontroli str. 242-275.**
- Rb-WSa roczne sprawozdanie o wydatkach strukturalnych poniesionych przez jednostki samorządu terytorialnego w roku 2015. Kopia sprawozdania **akta kontroli str. 276-280.**

Sprawozdania w zakresie operacji finansowych za I, II, III, kwartał 2015 r.:

- Rb-N kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych jednostki samorządu terytorialnego wg stanu na koniec I, II, III kwartału. Kopie sprawozdań **akta kontroli str. 281-313.**
- Rb-Z kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji jednostki samorządu terytorialnego wg stanu na koniec I, II, III kwartału 2015 roku. Kopie sprawozdań **akta kontroli str. 314-320.**

W celu sprawdzenia wiarygodności ww. sprawozdań kontroler zwrócił się z prośbą do Wydziału Finansowego Oddziału Obsługi Finansowej Placówek Oświatowych o uwierzytelnione kopie dokumentacji. Kopie sprawozdań **akta kontroli str. 321-347.**

9.2. Poniżej w tabeli przedstawiono stwierdzone niezgodności w poddanych kontroli sprawozdaniach budżetowych Rb-34S, które sporządzone zostały za III kwartały 2015 r. Nieprawidłowości dotyczące sprawozdania Rb-34S sporządzonego za okres od początku roku do dnia 31.12.2015 r. opisane zostały w **pkt 7.2.** sprawozdania.

Tabela nr 5

Nazwa sprawozdania, okres sprawozdawczy, nazwa paragrafu	Plan za okres sprawozdawczy	Wykonanie wg ewidencji księgowej (zł)			
		Wykonanie wg sprawozdania (zł)	Syntetycznej	Analitycznej	Różnica
Rb-34S sporządzone za okres od początku roku do dnia 31.03.2015 r. § 0750 - wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze.	13 543,00	4 803,69	4 347,15	4 347,15	456,54
§ 2400 - wpłata do budżetu pozostałości środków finansowych gromadzonych na wydzielonym rachunku jednostki budżetowej	457,00	456,54	Brak danych	Brak danych	456,54

Rb-34S sporządzone za okres od początku roku do dnia 30.06.2015 r. § 2400 - wpłata do budżetu pozostałości środków finansowych gromadzonych na wydzielonym rachunku jednostki budżetowej	457,00	456,54	Brak danych	Brak danych	456,54
§ 4300 - zakup usług pozostałych	5 640,00	2 278,84	1 514,84	1 514,84	764,00
§ 4480 - podatek od nieruchomości	Brak danych	Brak danych	764,00	764,00	764,00
Rb-34S sporządzone za okres od początku roku do dnia 30.09.2015 r. § 2400 - wpłata do budżetu pozostałości środków finansowych gromadzonych na wydzielonym rachunku jednostki budżetowej	457,00	456,54	Brak danych	Brak danych	456,54

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji badanej jednostki

9.3. Kontroli poddano także sprawozdania z operacji finansowych, Rb-Z kwartalne sprawozdania o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji jednostki samorządu terytorialnego, Rb-N kwartalne sprawozdania o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych jednostki samorządu terytorialnego, które sporządzone zostały za cztery kwartały 2015 r. Po przeprowadzonej kontroli ustalono, że sprawozdania Rb-Z sporządzono prawidłowo, jednostka nie posiadała zobowiązań wymagalnych w okresach sprawozdawczych. W zakresie prawidłowości sporządzenia sprawozdań Rb-N, kontroler nie wnosi zastrzeżeń do sprawozdania, które sporządzone zostało za I kwartał 2015 r. Dane wykazane we wspomnianym sprawozdaniu zgodne były z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Natomiast w sprawozdaniach sporządzonych za II, III, i IV kwartał 2015 r. w pozycji **N5.3** w grupie **III** wykazano dane, których nie można było zidentyfikować z żadnym kontem rozrachunkowym. Pełniąca w Gimnazjum nr 51 w zastępstwie obowiązki głównej księgowej **P. J.U.** nie była w stanie wyjaśnić, jakiego konta wykazane w sprawozdaniach salda dotyczą.

9.4. Z analizy skontrolowanych sprawozdań sporządzonych za marzec, czerwiec oraz wrzesień 2015 r. wynika, że obok głównej księgowej na sprawozdaniach w miejscu zarezerwowanym na podpis dyrektora jednostki widnieje pieczęć dyrektora jednostki, na której jest zapis następującej treści „z up.” i nieczytelna paraafa. W związku z powyższym, kontroler poprosił o wyjaśnienie dyrektora jednostki. Zapytano, dlaczego sprawozdania budżetowe, sprawozdania z operacji finansowych za marzec, czerwiec i wrzesień 2015 r. nie zostały podpisane przez dyrektora. Z udzielonego wyjaśnienia wynika między innymi, że cyt (...) „Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Gimnazjum wprowadzonym Zarządzeniem Nr V/6/1/2012 z dnia 30 sierpnia 2012 r. § 31 kierownik administracyjno – gospodarczy ma uprawnienia do

podpisywania pism i sprawozdań, jest również uprawniony do dokonywania przelewów i operacji finansowych zgodnie z nadanymi uprawnieniami (wzory podpisów w banku). W sytuacjach nieobecności w palcówce upoważniam kierownika administracyjno – gospodarczego do złożenia podpisu w moim imieniu na mojej pieczętce z zaznaczeniem z upoważnienia. Treść dokumentów jest mi znana, a w przypadku mojej nieobecności Pani W., jako kierownik administracyjno – gospodarczy jest jedyną kompetentną w tej sytuacji osobą (...). Pełna treść wyjaśnienia **akta kontroli str.348-349.**

9.4.1. W trakcie czynności kontrolnych prowadzonych w jednostce, kontroler ustalił, że w dacie podpisania przez kierownika administracyjno - gospodarczego sprawozdań z wykonania budżetu oraz sprawozdań z operacji finansowych dyrektor szkoły nie przebywała na zwolnieniu lekarskim. Kontroler uzyskał także informacje z Wydziału Oświaty, że p. dyrektor nie była delegowana przez Wydział poza miejsce wykonywania obowiązków. Z zakresu obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności pracownika zatrudnionego na stanowisku kierownika administracyjno - gospodarczego z działu IV pkt 4 zakresu wynika, że cyt: (...) „Kierownik administracyjno - gospodarczy ma uprawnienia do podpisywania pism i sprawozdań niezastrzeżonych do podpisu Dyrektorowi szkoły, a w przypadku nieobecności Dyrektora szkoły do podpisywania z upoważnienia na pieczętce imiennej Dyrektora szkoły” (...). Kopia zakresu obowiązków **akta kontroli str. 99-102.**

Zdaniem kontrolera, w przypadku sprawozdań, za miesiąc marzec, czerwiec oraz wrzesień kierownik administracyjno – gospodarczy nie powinien był skorzystać z uprawnienia nadanego przez dyrektora, ponieważ dyrektor jednostki był w tych dniach obecny w pracy.

Nieprawidłowości

a) Naruszono postanowienia § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2004 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, ponieważ sprawozdania Rb-27S, Rb-28S, Rb-34 za marzec, czerwiec, wrzesień 2015 r. podpisane zostały przez kierownika administracyjno - gospodarczego. Zgodnie z postanowieniem cytowanego powyżej paragrafu, cyt: (...) „Sprawozdanie podpisują główny księgowy (skarbnik) i kierownik jednostki (dysponent funduszu (...)).”²W przypadku opisanym powyżej nie zachodziła konieczność, aby sprawozdania zostały podpisane przez inną osobę niż dyrektor jednostki. Szczegóły opisano w **pkt 9.4.1.** sprawozdania.

b) Sprawozdania Rb-34S z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych za pierwszy, drugi oraz trzeci kwartał 2015 r.

---

² Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. 2014.119)

oraz sprawozdanie za okres od początku roku do dnia 31.12.2015 r. zostały sporządzone z naruszeniem postanowienia § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 Nr 119 ze zmianami). Dane wykazane w sprawozdaniach nie wynikały z ewidencji księgowej, bądź nie były z nią zgodne. Sprawozdania Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych wg stanu na koniec II i III kwartału 2015 r. sporządzone zostało z naruszeniem postanowienia § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych. Danych wykazanych w sprawozdaniach w pozycji N5.3 „pozostałe należności” nie można było uzgodnić z ewidencją księgową. Szczegóły dotyczące sprawozdania Rb-N sporządzonego wg stanu na koniec IV kwartału 2015 r. opisano w **pkt 6.1.** sprawozdania.

Wnioski

Sprawozdania budżetowe Rb-28S za marzec, czerwiec, wrzesień, grudzień 2015 r., sprawozdania Rb-Z z operacji finansowych za cztery kwartały 2015 r. zostały sporządzone zgodnie z przepisami określającymi zasady ich sporządzania. Sprawozdania sporządzono w sposób czytelny. Dane liczbowe wykazane w ww. sprawozdaniach zgodne były z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Do prawidłowości sporządzenia sprawozdania Rb-WSa kontroler nie może się odnieść, ponieważ główna księgowa nie prowadzi konta pozabilansowego 975 „Wydatki strukturalne”.

10. Kontrola gospodarki pieniężnej

10.1. Kontrola operacji gospodarczych związanych z wydatkami występującymi na rachunku podstawowym jednostki, na wydzielonym rachunku jednostki budżetowej w okresie od 01.12. 2015 r. do 31.12.2015 r.

Zestawienie skontrolowanych dowodów księgowych

Tabela nr 6

Miesiąc	Numery wyciągów bankowych	Numery Raportów kasowych	Numery księgowe sprawdzonych dowodów księgowych	Numery list płac	Potwierdzenie na dowodach procedur kontroli		Liczba sprawdzonych dowodów księgowych
					Tak	Nie	
Grudzień (budżet)	151-165	Jednostka nie sporządza raportów kasowych	481, 482, 493, 494, 505,510,515,518,521,527,529,532,538	Listy płac od Nr 161-178	x		50 faktur, 14 wyciągów bankowych
Grudzień (WRD)	87-94	Jednostka nie sporządza raportów kasowych	487,491,506,523,530,534,537	-	x		6 faktur, 7 wyciągów bankowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji badanej jednostki.

10. 2. W wyniku kontroli dowodów księgowych obejmujących okres od 01.12.2015 r. do 31.12.2015 r. stwierdzono, że:

- zapisy w wyciągach bankowych zgodne są z dowodami źródłowymi,
- na dowodach księgowych znajduje się poświadczenie ich sprawdzenia pod względem merytorycznym i formalno – rachunkowym,
- wydatki zatwierdzane są przez dyrektora oraz główną księgową, o czym świadczy podpis głównej księgowej na pieczęci o treści „*zatwierdzono do wypłaty ze środków*”,
- w dokumentacji grudnia 2015 r. znajdują się wszystkie wyciągi bankowe dokumentujące operacje pieniężne dokonywane za pośrednictwem banku,
- wyciągi bankowe ujmowane są w księgach rachunkowych pod datą operacji na rachunkach bankowych,
- dane zawarte w wyciągach bankowych zgodne są z danymi zawartymi w dowodach źródłowych potwierdzających dokonane operacje (fakturach, listach płac),
- dowody księgowe nie zawierały potwierdzenia dokonania kontroli wstępnej potwierdzającej zgodność operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym,
- wynagrodzenia pracowników jednostki za grudzień 2015 r. zostały przekazane na wskazane przez nich rachunki bankowe.

Nieprawidłowości

a) Listy płac za grudzień 2015 r. nie zawierały daty ich sporządzenia, co narusza postanowienia art. 13 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości.

b) Listy płac z grudnia 2015 r. podpisane były w miejscu wskazanym dla głównej księgowej przez kierownika administracyjno – gospodarczego bez pisemnego upoważnienia przez dyrektora jednostki do wykonywania tych czynności. Działanie takie jest niezgodne ze standardem nr 4 „Delegowanie uprawnień” ogłoszonym w Komunikacie Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie „Standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych” Dz. Urz. M.F.15.84.

c) Żaden z dowodów księgowych objętych kontrolą nie zawierał podpisu złożonego przez główną księgową o dokonaniu wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym. Działanie takie narusza postanowienia art. 54 ust.1 pkt 3 a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U.2013.885 j.t.).

d) Dowody księgowe zatwierdzane były przez dyrektora oraz główną księgową. Działanie takie jest sprzeczne z art. 59 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz art. 54 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych.

11. Rozliczenia finansowe

11.1. Rozliczenia finansowe dokonywane były za pośrednictwem Banku PKO. Jednostka korzysta z elektronicznych form przelewu. Do dysponowania saldem rachunku przy wykonywaniu operacji finansowych za pośrednictwem Internetu wymagane jest złożenie dwóch podpisów elektronicznych. Upoważnienie do składania podpisów miały następujące osoby: dyrektor (grupa A), główna księgowa (grupa A), kierownik administracyjno - gospodarczy (grupa A), referent ds. płac (grupa A). Z pisemnego oświadczenia złożonego przez dyrektora wynika, że cyt: „ *Przed podpisaniem do zapłaty każdorazowo weryfikuję wszystkie dane kontrahenta takie jak nr konta, dane adresata, kwotę przelewu, termin przelewu*”. Treść oświadczenia **akta kontroli str. 152.**

11.2. Dane do systemu bankowego wprowadzane są przez głównego księgowego, referenta ds. płac.

Uchybienia

Dyrektor jednostki nie zapewnił sobie kontroli nad realizowanymi przelewami ustalając konfigurację uprawnień w sposób opisany powyżej (kwalifikacja wszystkich osób do grupy A). Taka konfiguracja uprawnień jest wbrew zalecanym standardom kontroli zarządczej i może w przyszłości generować nieakceptowane ryzyko nadużyć finansowych. Wydaje się zasadne wzmocnienie mechanizmów kontroli w zakresie operacji na rachunkach bankowych jednostki poprzez zmianę schematu uprawnień.

12. Prowadzenia gospodarki kasowej

12.1. Gimnazjum nr 51 posiada instrukcję kasową, która stanowi załącznik nr 7 do zarządzenia nr V/4/1/2012 dyrektora z dnia 1 stycznia 2012 r. Obowiązki kasjera w Gimnazjum nr 51 wykonuje **Pani L.U-Sz.**, która zatrudniona jest na stanowisku sekretarki. Kontroler stwierdził, iż w aktach osobowych znajduje się dokument o nazwie „Zapytanie o udzielenie informacji o osobie” z dnia 07.07.2010 r. z adnotacją „Nie figuruje w Kartotece Karnej Krajowego Rejestru Karnego” oświadczenie o odpowiedzialności materialnej oraz zakres obowiązków. Kopia zakresu **akta kontroli str. 350.**

12.1.1. W trakcie prowadzenia czynności kontrolnych ustalono, że w Gimnazjum nr 51 nie sporządza się raportów kasowych do operacji gotówkowych budżetu oraz wydzielonego rachunku dochodów. Obrót gotówkowy odbywał się w sposób następujący: pracownik dokonywał zakupu angażując własne środki, następnie okazywał się fakturą i pieniądze zwracane

były na konto pracownika. Faktury, których płatności dokonywano gotówką ujmowane były w księgach rachunkowych 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” w korespondencji z kontem 130 „Rachunek bieżący jednostki”. Kopie faktur płatnych gotówką ze wskazaniem sposobu ujęcia w księgach rachunkowych **akta kontroli str. 351-364.**

Raporty kasowe sporządzane były jedynie do wydatków gotówkowych zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Dowody księgowe funduszu nie podlegały kontroli.

Nieprawidłowości w zakresie prowadzenia gospodarki kasowej.

a) Gospodarka kasowa w grudniu 2015 r. prowadzona była niezgodnie z zapisami instrukcji kasowej stanowiącej załącznik nr 7 do zarządzenia dyrektora nr V/4/1/2012 z dnia 1 stycznia 2012 r. W części V instrukcji opisane zostały zasady prowadzenia gospodarki kasowej. Ponadto w instrukcji oraz innych uregulowaniach wewnętrznych nie ma zapisów, które pozwalałyby na obrót gotówkowy z pominięciem raportów kasowych.

b) Przy ujmowaniu faktur zakupu w księgach rachunkowych, których płatność następowała gotówką wyłożoną przez pracownika w imieniu jednostki zastosowano niewłaściwą korespondencję kont, niezgodną z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...). Operacje gospodarcze były ewidencjonowane na koncie 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”, w korespondencji z kontem 130 „Rachunek bieżący”. Taki sposób ewidencjonowania operacji gospodarczych w księgach rachunkowych wyłącznie, jako rozchód gotówki z rachunku bieżącego jednostki jest niezgodny z ich faktycznym przebiegiem, tym samym narusza postanowienia art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, który stanowi, że zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu zgodnie z ich treścią ekonomiczną. Jednostka realizując operacje gotówkowe ma obowiązek zgodnie z cytowanym powyżej rozporządzeniem prowadzenia ewidencji na koncie 101 „Kasa”.

13. Racjonalność, celowość, legalność w gospodarowaniu środkami publicznymi.

13.1. Terminowość płatności faktur.

Gimnazjum nr 51 realizuje płatności przelewem. Przy regulowaniu zobowiązań wobec kontrahentów nie stwierdzono opóźnień w terminach płatności.

13.2. Racjonalność i celowość ponoszonych wydatków.

Na podstawie sprawdzonych dowodów księgowych kontroler stwierdza, że wydatki dokonywane były zgodnie z zasadą racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi zachowując ich

zgodność z planem finansowym. Wydatki związane były z działalnością statutową, za wyjątkiem wydatkowania środków z wydzielonego rachunku dochodów na organizację i obsługę spotkania wigilijnego dla nauczycieli. Kopia dokumentacji potwierdzającej dokonanie wydatku **akta kontroli str. 365-367**. W grudniu 2015 r. dokonano zwrotu pracownikom środków w pełnej kwocie za zakup odzieży ochronnej i roboczej oraz zakup okularów zgodnie ze wskazaniem lekarza medycyny pracy. Kontroler ustalił, że dyrektor jednostki w żadnym dokumencie nie określił, do jakiej wysokości można dokonać refundacji poniesionych kosztów na zakup okularów i odzieży. Celem zabezpieczenia środków finansowych w planie finansowym szkoły, należy w unormowaniach wewnętrznych określić maksymalną kwotę, do której można dokonać refundacji wydatków na określony cel.

13.3. Legalność wydatków.

Na podstawie sprawdzonych dokumentów księgowych ustalono, że:

- wszystkie zrealizowane w miesiącu objętym kontrolą wydatki ujęte zostały w planie finansowym jednostki na rok 2015,
- zrealizowane w okresie objętym kontrolą wydatki znajdują potwierdzenie w dowodach księgowych,
- nie wszystkie zrealizowane w grudniu 2015 r. wydatki znajdują potwierdzenie w przepisach prawa (dotyczy wydatku na spotkanie wigilijne dla nauczycieli).

Uchybienia

Dyrektor Gimnazjum nr 51 nie określił w unormowaniach wewnętrznych maksymalnej kwoty, do której można dokonać zwrotu środków w ramach zakupu odzieży ochronnej i roboczej dla pracowników jednostki. Celem zminimalizowania ryzyka związanego z brakiem środków w planie finansowym jednostki na pokrycie wydatków na ww. cel należy w unormowaniach wewnętrznych określić maksymalną kwotę, do której można dokonać refundacji wydatków.

Nieprawidłowości

Ze środków zgromadzonych na wydzielonym rachunku dochodów dokonano wydatku na organizację i obsługę spotkania wigilijnego dla nauczycieli. Wskazany wydatek nie mieści się w katalogu wydatków określonym w uchwale Nr LXXX/1233/V/2010 Rady Miasta Poznania z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie wydzielonego rachunku dochodów jednostek budżetowych Miasta Poznania, prowadzących działalność określoną w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty ze zmianami, ostatnia zmiana uchwała Nr XVI/172/VII/2015 Rady Miasta Poznania z dnia 8 września 2015 r. W związku z powyższym dokonano wydatków z naruszeniem postanowienia art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Wydatki ze środków publicznych winny być zgodne w zakresie ich dokonywania z celami statutowymi, w opisanym przypadku nie można stwierdzić zgodności.

14. Prawidłowość prowadzenia ksiąg rachunkowych, ujmowania operacji gospodarczych i finansowych w księgach rachunkowych

14.1. Szczegółowe informacje dotyczące prowadzenia ksiąg rachunkowych ujmowania operacji gospodarczych i finansowych w księgach rachunkowych przedstawiono w kwestionariuszu kontroli **akta kontroli str. 368-372**. Kwestionariusz został sporządzony na podstawie dokumentacji przygotowanej przez główną księgową. Kontroler sprawdził prawidłowość prowadzenia ksiąg rachunkowych w stosunku do grudnia 2015 r. W szczególności sprawdzono:

- czy jednostka prowadzi wymagane przepisami ustawy o rachunkowości księgi rachunkowe,
- czy księgi rachunkowe prowadzone są zgodnie z wymogami określonymi w przepisach prawa,
- sprawdzono kompletność zapisów księgowych i ich udokumentowanie,
- czy dowody księgowe zawierają klasyfikację budżetową oraz dekretację kontową wydatków.

Wnioski.

W Gimnazjum nr 51 księgi rachunkowe prowadzone są zgodnie z zapisem § 3 pkt 1 wprowadzonej zarządzeniem nr V/4/1/2012 polityki rachunkowości za pomocą komputera przy użyciu programu **BFK wersja 2 Zakładu Komputerowego „B+J” J.K.** Na okoliczność miejsca prowadzenia ksiąg rachunkowych oświadczenie złożyła Dyrektor jednostki. Treść oświadczenia **akta kontroli str. 152**. W okresie objętym kontrolą w jednostce prowadzone były wymagane art. 13 ust. 1 ustawy o rachunkowości księgi rachunkowe. Przedłożone kontrolerowi za okres od 1 do 31 grudnia 2015 r. księgi o nazwie „Dziennik operacji księgowych miesiąc 12/2015”, wspólny prowadzony do budżetu, wydzielonego rachunku dochodów oraz zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oraz „Księga główna – analityka stanów i obrotówka okres od 01.12.2015 r. do 31.12.2015” spełniają wymogi określone w ustawie o rachunkowości, tj. pozycje są kolejno numerowane, obroty liczone są w sposób ciągły narastająco od początku roku. Księgi rachunkowe oznaczone są nazwą jednostki, rodzajem księgi oraz nazwą programu komputerowego przy pomocy, którego są prowadzone, rokiem obrachunkowym, okresem, którego dotyczą oraz datą sporządzenia. Zapisy księgowe zawierały datę dokonania operacji gospodarczej, skróconą treść, kwotę i datę księgowania oraz wskazanie kont, na których zostały ujęte. Nie posiadały rodzaju i numeru identyfikacyjnego dowodu stanowiącego podstawę zapisu. Program stosowany do prowadzenia ksiąg rachunkowych zapewnia automatyczną kontrolę ciągłości zapisów poprzez przenoszenie obrotów i sald. Obroty „Dziennika operacji księgowych”

za grudzień 2015 były zgodne z zestawieniem „Stanów i obrotów” na dzień 31.12.2015 r. Kontroler nie mógł ustalić, w jakiej dacie księgi rachunkowe za 2015 r. zostały zamknięte. Zatrudniona na zastępstwo główna księgowa nie potrafiła wskazać konkretnej daty.

Nieprawidłowości

a) Większość skontrolowanych dowodów księgowych nie posiadała daty wpływu do jednostki, co jest niezgodne z instrukcją kontroli i obiegu dokumentów księgowych będącą załącznikiem nr 7 do zarządzenia nr V/4/1/2012 dyrektora jednostki z dnia 1 stycznia 2012 r.

b) Na dowodach źródłowych stanowiących podstawę ujęcia operacji gospodarczej w księgach rachunkowych nie zamieszczono numerów pozwalających, na powiązanie zapisów księgowych z dowodami księgowymi, co narusza, art. 21 ust. 1 pkt 6 oraz art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

c) W grudniu 2015 r. w § 4260 oraz § 4300 dokonywano zapisów w ewidencji księgowej bez dowodu źródłowego (w księgach rachunkowych wskazano numery dowodów stanowiących podstawę zapisów, a w zbiorze dokumentów grudnia 2015 r. stwierdzono brak faktur o wskazanych numerach). Faktury, na podstawie, których ujęto operacje gospodarcze znajdują się w dokumentacji księgowej stycznia 2016 r. Działanie takie jest sprzeczne z postanowieniem art. 20 ust. 2 w związku z art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

d) Wpływające do jednostki w grudniu 2015 r. faktury od dostawców, były ewidencjonowane łącznie z wyciągiem bankowym na kontach zespołu **4** „Koszty według rodzajów i ich rozliczenie” w korespondencji z kontem **130** „Rachunek bieżący jednostki”. Kopie dowodów **akta kontroli str. 373-378**. Ewidencjonowanie operacji gospodarczych w sposób opisany powyżej jest niezgodne z treścią ekonomiczną dwóch odrębnych operacji gospodarczych, tj. fakturą na podstawie, której powstaje koszt i zobowiązanie oraz wyciągiem bankowym potwierdzającym zapłatę. Powyższe narusza przepis art. 4 ust 2 oraz art. 20 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. W myśl przepisów art. 20 ust. 1 oraz w związku z art. 17 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości wszystkie wpływające w ciągu roku faktury od dostawców i wykonawców z odroczonymi terminami płatności, bez względu na długość odroczonego terminu winny być ewidencjonowane na koncie 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”.

e) Do ewidencji wydatków strukturalnych nie jest prowadzone konto 975 „Wydatki strukturalne”. Ponadto główna księgowa nie prowadzi konta 980 „Plan finansowy” oraz 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego” Obowiązek prowadzenia ww. kont wynika z załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 05.07. 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...). Działanie powyższe jest niezgodne

z postanowieniami § 15 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...).

f) Dziennik księgowy za grudzień 2015 r. nie zawierał danych pozwalających na ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu, co stanowi naruszenie art. 14 ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

g) Zapisy księgowe dokonywane w dzienniku operacji księgowych nie zawierały określenia rodzaju i numeru identyfikacyjnego dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu operacji gospodarczej w księgach rachunkowych, co pozostaje w sprzeczności z zapisem art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Wydruk dziennika **akta kontroli str. 379-388.**

h) W księgach rachunkowych grudnia 2015 r. stwierdzono dowody księgowe z listopada 2015 r. tzn. ujęto zdarzenia w niewłaściwym okresie sprawozdawczym. Działanie takie narusza postanowienia art. 20 ust. 1 w związku z art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

i) Księgi rachunkowe w grudniu 2015 r. prowadzone były z naruszeniem:

- art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, ponieważ dokonane w nich zapisy nie odzwierciedlają stanu rzeczywistego (brak możliwości uzgodnienia danych wykazanych w sprawozdaniach budżetowych oraz w sprawozdaniu z operacji finansowych z zapisami w księgach rachunkowych),
- art. 24 ust. 3 cytowanej powyżej ustawy, ponieważ w księgach rachunkowych grudnia 2015 r. ujęte były dowody księgowe z listopada 2015 r., ponadto na ujęte w grudniu w księgach rachunkowych operacje gospodarcze brak w dokumentacji kontrolowanego miesiąca dowodów potwierdzających zasadność ich ujęcia,
- art. 24 ust. 4 pkt 1 cytowanej powyżej ustawy, ponieważ udokumentowanie zapisów nie pozwalało na identyfikację dowodów i sposób ich zapisania w księgach rachunkowych (brak numeracji na dowodach).

15. Ocena funkcjonowania kontrolowanej jednostki. Mechanizmy kontroli w zakresie gospodarki finansowej

W Gimnazjum nr 51 obowiązują regulacje wewnętrzne dotyczące gospodarki finansowo – księgowej, które stanowią załącznik do wprowadzonej zarządzeniem nr V/4/1/2012 dyrektora jednostki z dnia 1 stycznia 2012 r. polityki rachunkowości. Z ustaleń kontroli wynika, że polityka rachunkowości, a w szczególności zakładowy plan kont nie zostały opracowane zgodnie z wytycznymi określonymi w Piśmie Okólnym nr 1/2014 Prezydenta Miasta Poznania z dnia 2

stycznia 2014 r. Uregulowania w zakresie gospodarki finansowo-księgowej nie były aktualizowane przez dyrektora jednostki o zmieniające się na przestrzeni lat przepisy prawa szczególnie opisano w **części A pkt 1.5**. Mechanizmy kontroli w obszarze ksiąg rachunkowych, ewidencjonowania operacji gospodarczych funkcjonowały mało skutecznie, na co wskazują wyniki kontroli. Operacje gospodarcze w księgach rachunkowych nie były ewidencjonowane na bieżąco (w księgach rachunkowych grudnia stwierdzono zaewidencjonowane dowody z listopada 2015 r.). Ponadto w księgach rachunkowych grudnia wskazano numery dowodów stanowiących podstawę zapisów, a w zbiorze dokumentów ww. miesiąca stwierdzono brak faktur o wskazanych numerach. Wskazane w księgach rachunkowych grudnia dowody znajdowały się w dokumentacji stycznia 2016 r. W zakresie prawidłowości i rzetelności sporządzania sprawozdań budżetowych - dotyczy sprawozdania Rb-27S, Rb-34S za okres od początku roku do dnia 31.12.2015 r. ustalono, że zostały sporządzone z naruszeniem zasad określonych w § 9 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 Nr 119 zez. zmianami). Dane liczbowe nie były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Nieprawidłowości stwierdzano także w kwartalnych sprawozdaniach Rb-34S. Szczegóły opisano w treści sprawozdania. Sprawozdania Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych wg stanu na koniec II i III i IV kwartału 2015 r. sporządzone zostało z naruszeniem postanowienia § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych. Danych wykazanych w sprawozdaniach w pozycji N5.3 „pozostałe należności” nie można było uzgodnić z ewidencją księgową. Nieprawidłowości stwierdzono także w obszarze gospodarki kasowej, która prowadzona jest, jak wynika z ustaleń kontroli wbrew wewnętrznym uregulowaniom. Kierownik jednostki, jeżeli jednostka zamierza realizować operacje gotówkowe powinien objąć szczególnym nadzorem ten obszar gospodarki finansowej, aby nie dopuścić do sytuacji, w której pracownicy nie wywiązują się należycie z nałożonych na nich obowiązków. Opisane w treści sprawozdania nieprawidłowości były wynikiem niezajomości i niewłaściwej interpretacji przepisów prawnych w zakresie prowadzenia gospodarki finansowej oraz rachunkowości.

16. Podsumowanie stwierdzonych nieprawidłowości, uchybień i ocena

1. Wprowadzona zarządzeniem dyrektora nr V/4/1/2012 z dnia 1 stycznia 2012 r. polityka rachunkowości nie zawiera zasad wyceny środków pieniężnych na rachunkach bankowych, czym naruszono postanowienia art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

2. Kierownik jednostki:

- nie podał reguły, według której jednostka będzie wyznaczała początek i koniec okresu amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych mając na uwadze art. 32 ust. 1 cytowanej powyżej ustawy,
- nie określił wersji oprogramowania i daty jego eksploatacji, czym naruszono postanowienia art. 10 ust. 1 pkt c cytowanej powyżej ustawy,
- nie dokonał aktualizacji zakładowego planu kont w oparciu o wytyczne wynikające z Pisma Okólnego nr 1/2014 Prezydenta Miasta Poznania z dnia 2 stycznia 2014 r. Ponadto do zakładowego planu kont nie wprowadzono i nie opisano zasady funkcjonowania niżej wymienionych kont księgowych pomimo ewidencjonowania na nich operacji. Dotyczy to następujących kont:

220-108 „VAT naliczony 8% w miesiącu”,

220-123 „VAT naliczony 23 % w miesiącu”,

220-023 „Rozliczenie podatku należnego 23%”

225-2 „Podatek VAT - rozliczenie z miastem”,

220-308 „VAT naliczony 8% do rozliczenia w następnym miesiącu”,

220-323 „VAT naliczony 23% do rozliczenia w następnym miesiącu”.

8003 „Nadwyżka VAT naliczonego nad należnym”.

2. W przepisach wprowadzających politykę rachunkowości przywołano rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 26 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości i planów kont (..) (Dz. U. Nr 142, poz., 1020) uchylone z dniem 31 lipca 2010 r.

3. W przepisach wprowadzających instrukcję kasową przywołano nieobowiązujące przepisy prawa:

- ustawę z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. 249, poz. 2104) uchylona z dniem 31.12.2013 r.,
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 czerwca 2006 r. w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w zakresie ewidencji podatków i opłat (...) (Dz. U. Nr 112, poz. 761) uchylone z dniem 01.01.2011 r.,
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 października 1998 r. w sprawie szczególnych zasad i wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych (...) (Dz. U. Nr 129, poz. 858) uchylone z dniem 11.07.2010 r.

4. W zarządzeniu Nr V/4/1/2008 dyrektora w sprawie udzielania zaliczek pracownikom Gimnazjum nr 51 przywołano art. 47 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych, która to ustawa została uchylona z dniem 31.12.2013 r. W związku z powyższym należy dokonać aktualizacji przepisów wprowadzających ww. zarządzenie.

5. W załączniku nr 3 do instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych wskazano główną księgową, jako osobę upoważnioną do zatwierdzania dowodów do zapłaty. Zgodnie z art. 54 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych głównemu księgowemu jednostki sektora finansów publicznych przypisane jest wykonywanie dyspozycji. Art. 59 ustawy 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym stanowi, że dyspozycja środkami pieniężnymi gminy jest oddzielona od kasowego wykonania. Zatwierdzenie wydatku, czyli dyspozycja środkami pieniężnymi nie może być wykonywana przez osobę, w tym przypadku główną księgową, która wykonuje kasowo dyspozycję. Kierownik jednostki sektora finansów publicznych może upoważnić inne osoby spośród pracowników do dysponowania środkami pieniężnymi, ale nie mogą to być osoby odpowiedzialne za wykonywanie dyspozycji środkami pieniężnymi. *W związku z powyższym należy dokonać zmian w załączniku nr 3 do instrukcji poprzez wykreślenie zapisu upoważniającego głównego księgowego do zatwierdzania do wypłaty dowodów księgowych. Podjęcie decyzji o realizacji wydatku „zatwierdzenie do wypłaty” należy do kompetencji kierownika jednostki, który w myśl art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz.U.2013.885 j.t.) jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej.*

6. W przepisach wprowadzających do zakresu obowiązków głównej księgowej zatrudnionej od dnia 01.04.2016 r. p. J.U. przywołano nieobowiązujące przepisy prawa:

- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 26 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości i planów kont (..) (Dz. U. Nr 142, poz. 1020) uchylone z dniem 31 lipca 2010 r.,
- ustawę z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. 249, poz. 2104) uchylona z dniem 31.12.2013 r.,
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 13.03.2001 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. 24, poz. 279 nieaktualne z dniem 22.09.2005 r.

7. Sprawozdanie Rb-27S za okres od początku roku do dnia 31.12.2015 r. zostało sporządzone z naruszeniem postanowienia § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 Nr 119 ze zmianami). Dane liczbowe wykazane w ww. sprawozdaniu były niezgodne z danymi wynikającymi z ewidencji. Niezgodność dotyczy § 2400 wpływy do budżetu pozostałości środków finansowych gromadzonych na wydzielonym rachunku jednostki budżetowej. W sprawozdaniu wykazano kwotę 457,27 zł z ewidencji księgowej konta 130 §2400 wynika kwota 456,54 zł różnica **0,73 zł**.

8. Faktura sprzedaży za grudzień 2015 r. nie została zaewidencjonowana w księgach rachunkowych w dacie jej wystawienia, lecz pod datą ostatniego dnia miesiąca. Ewidencjonowanie operacji sprzedaży w sposób opisany powyżej narusza postanowienia art. 20 ust. 1 w związku z art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

9. W „Rejestrze zakupów pozostałych” podano dane niezgodne ze stanem faktycznym. Dotyczy niżej wymienionych faktur:

- G/D/287/745/11R/2015 z dnia 07.12.2015 r. – niezgodność dotyczy daty wpływu do jednostki, na fakturze brak, w rejestrze podano 21.12.2015 r.,
- P/22459414/0001/15 z dnia 07.12.2015 r. niezgodność dotyczy daty wpływu do jednostki, na fakturze brak potwierdzenia wpływu, w rejestrze podano 12.10.2015 r. ponadto w rejestrze wskazano datę wystawienia faktury na dzień 03.10.2015 r., z dowodu źródłowego wynika, że faktura została wystawiona dnia 07.12.2015 r. W rejestrze zakupów ujęto fakturę o numerze J/15/11/001415 z dnia 30.10.2015 r., z której podatek VAT podlegał odliczeniu, a której to faktury Gimnazjum nr 51 nie posiadało w dokumentacji grudnia, listopada i października 2015 r. Z powyższych ustaleń wynika, że rejestr zakupów za grudzień 2015 r. zawiera nierzetelne, niezgodne ze stanem faktycznym dane.

10. Dane liczbowe wykazane w skorygowanej dnia 12.04.2016 r. deklaracji elementarnej VAT-7e, sporządzonej za grudzień 2015 r. są niezgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Niezgodność dotyczy pozycji 63 „*nadwyżka podatku naliczonego nad należnym*”. W deklaracji wykazano kwotę 3 663,58 zł z ewidencji księgowej konto 225 „Podatek VAT - rozliczenie z miastem” wynika kwota 3 388,70 zł (**różnica 274,88 zł**). Z powyższego wynika, że kontrolowana jednostka nie zastosowała się do pisma Skarbnika Miasta Poznania Nr Fn-III.3228./32.201 z dnia 3 lipca 2014 r., z którego między innymi wynika, cyt: (...) „*Na koniec każdego miesiąca obrachunkowego, w prowadzonych przez siebie księgach rachunkowych, na koncie właściwym do rozliczania podatku VAT z Urzędem Miasta Poznania wykazywać saldo zgodne z wynikiem deklaracji elementarnej VAT-7e*”.

11. W dowodach księgowych grudnia 2015 r. stwierdzono fakturę, w której jako nabywcę nie wskazano Miasta Poznań, lecz Gimnazjum nr 51, faktura zawierała także NIP Gimnazjum nr 51. Dotyczy faktury Nr F: 2964/15 z dnia 18.12.2015 r. za zakup odzieży roboczej. Faktury dokumentujące zakup przez jednostkę od 1 stycznia 2014 r. obowiązkowo muszą w pozycji nabywca wskazywać Miasto Poznań, nazwę jednostki adres jednostki oraz NIP Miasta Poznania. Ujęcie w księgach rachunkowych faktury wystawionej na Gimnazjum nr 51 jest sprzeczne z załącznikiem nr 5 do zarządzenia Nr 397/20014/P Prezydenta Miasta Poznania z dnia 30.06.2014 r. w sprawie procedury rozliczeń z tytułu podatku VAT dla czynności (transakcji) dokonywanych przez jednostki budżetowe oświaty Miasta Poznań (inne niż przedszkola i żłobki).

12. Sprawozdania Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych wg stanu na koniec II, III, IV kwartału 2015 r. sporządzone zostały z naruszeniem postanowienia § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek

sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych. Przepis przywołanego paragrafu brzmi następująco cyt: (...) „ W ramach sprawozdań Rb-Z, Rb-N wprowadza się następujące rodzaje sprawozdań: sprawozdanie jednostkowe – sporządzane przez kierownika jednostki sporządzającej takie sprawozdanie na podstawie ksiąg rachunkowych lub ewidencji księgowej danej jednostki oraz innych dokumentów dotyczących tej jednostki”(…) ³. W przypadku sprawozdań sporządzonych wg stanu na koniec II, III i IV kwartału danych wykazanych w sprawozdaniu w pozycji N5.3 nie można było uzgodnić z ewidencją księgową ani też z innymi dokumentami znajdującymi się w jednostce.

13. Naruszono postanowienia § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2004 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, ponieważ sprawozdania Rb-27S, Rb-28S, Rb-34 za marzec, czerwiec, wrzesień 2015 r. podpisane zostały przez kierownika administracyjno - gospodarczego. Zgodnie z postanowieni cytowanego powyżej paragrafu, cyt: (...) „ Sprawozdanie podpisują główny księgowy (skarbnik) i kierownik jednostki (dysponent funduszu (...))”.⁴ W przypadku opisanym powyżej nie zachodziła konieczność, aby sprawozdania zostały podpisane przez inną osobę niż dyrektor jednostki. Szczegóły opisano w **pkt 9.4.1.** sprawozdania.

14. Listy płac za grudzień 2015 r. nie zawierały daty ich sporządzenia, co narusza postanowienia art. 13 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości. Ponadto ww. dokumenty podpisane były w miejscu wskazanym dla głównej księgowej przez kierownika administracyjno – gospodarczego bez pisemnego upoważnienia przez dyrektora jednostki do wykonywania tych czynności. Działanie takie jest niezgodne ze standardem nr 4 „Delegowanie uprawnień” ogłoszonym w Komunikacie Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie „Standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych” Dz. Urz. M.F.15.84.

15. Żaden z dowodów księgowych objętych kontrolą nie zawierał podpisu złożonego przez główną księgową o dokonaniu wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym. Działanie takie narusza postanowienia art. 54 ust.1 pkt 3 a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U.2013.885 j.t.).

16. Dowody księgowe zatwierdzane były przez dyrektora oraz główną księgową. Działanie takie jest sprzeczne z art. 59 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz art. 54 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych.

17. Gospodarka kasowa w grudniu 2015 r. prowadzona była niezgodnie z zapisami instrukcji kasowej stanowiącej załącznik nr 7 do zarządzenia dyrektora nr V/4/1/2012 z dnia 1 stycznia

---

³ Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. 2014.1773 j.t.)

⁴ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. 2014.119)

2012 r. W części V instrukcji opisane zostały zasady prowadzenia gospodarki kasowej. Ponadto w instrukcji oraz w innych uregulowaniach wewnętrznych nie ma zapisów, które pozwalałyby na obrót gotówkowy z pominięciem raportów kasowych.

18. Przy ujmowaniu faktur zakupu w księgach rachunkowych, których płatność następowała gotówką wyłożoną przez pracownika w imieniu jednostki zastosowano niewłaściwą korespondencję kont, niezgodną z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...). Operacje gospodarcze były ewidencjonowane na koncie 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”, w korespondencji z kontem 130 „Rachunek bieżący”. Taki sposób ewidencjonowania operacji gospodarczych w księgach rachunkowych wyłącznie, jako rozchód gotówki z rachunku bieżącego jednostki jest niezgodny z ich faktycznym przebiegiem, tym samym narusza postanowienia art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, który stanowi, że zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu zgodnie z ich treścią ekonomiczną. Jednostka realizując operacje gotówkowe ma obowiązek zgodnie z cytowanym powyżej rozporządzeniem prowadzenia ewidencji na koncie 101 „Kasa”.

19. Ze środków zgromadzonych na wydzielonym rachunku dochodów dokonano wydatku na organizację i obsługę spotkania wigilijnego dla nauczycieli. Wskazany wydatek nie mieści się w katalogu wydatków określonym w uchwale Nr LXXX/1233/V/2010 Rady Miasta Poznania z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie wydzielonego rachunku dochodów jednostek budżetowych Miasta Poznania, prowadzących działalność określoną w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty ze zmianami, ostatnia zmiana uchwała Nr XVI/172/VII/2015 Rady Miasta Poznania z dnia 8 września 2015 r. W związku z powyższym dokonano wydatków z naruszeniem postanowienia art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Wydatki ze środków publicznych winny być zgodne w zakresie ich dokonywania z celami statutowymi, w opisanym przypadku nie można stwierdzić zgodności.

20. Większość skontrolowanych dowodów księgowych nie posiadała daty wpływu do jednostki, co jest niezgodne z instrukcją kontroli i obiegu dokumentów księgowych będącą załącznikiem nr 7 do zarządzenia nr V/4/1/2012 dyrektora jednostki z dnia 1 stycznia 2012 r.

21. Na dowodach źródłowych stanowiących podstawę ujęcia operacji gospodarczej w księgach rachunkowych nie zamieszczono numerów pozwalających, na powiązanie zapisów księgowych z dowodami księgowymi, co narusza, art. 21 ust. 1 pkt 6 oraz art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

22. W grudniu 2015 r. w § 4260 oraz § 4300 dokonywano zapisów w ewidencji księgowej bez dowodu źródłowego (w księgach rachunkowych wskazano numery dowodów stanowiących

podstawę zapisów, a w zbiorze dokumentów grudnia 2015 r. stwierdzono brak faktur o wskazanych numerach). Faktury, na podstawie, których ujęto operacje gospodarcze znajdują się w dokumentacji księgowej stycznia 2016 r. Działanie takie jest sprzeczne z postanowieniem art. 20 ust. 2 w związku z art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

23. Wpływające do jednostki w grudniu 2015 r. faktury od dostawców, były księgowane łącznie z wyciągiem bankowym na kontach zespołu 4 „Koszty według rodzajów i ich rozliczenie” w korespondencji z kontem 130 „Rachunek bieżący jednostki”. Ewidencjonowanie operacji gospodarczych w sposób opisany powyżej jest niezgodne z treścią ekonomiczną dwóch odrębnych operacji gospodarczych, tj. fakturą na podstawie, której powstaje koszt i zobowiązanie oraz wyciągiem bankowym potwierdzającym zapłatę. Powyższe narusza przepis art. 4 ust. 2 oraz art. 20 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. W myśl przepisów art. 20 ust. 1 oraz w związku z art. 17 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości wszystkie wpływające w ciągu roku faktury od dostawców i wykonawców z odroczonymi terminami płatności, bez względu na długość odroczonego terminu winny być ewidencjonowane na koncie 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”.

24. Do ewidencji wydatków strukturalnych nie jest prowadzone konto 975 „Wydatki strukturalne”. Ponadto główna księgowa nie prowadzi konta 980 „Plan finansowy” oraz 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego” Obowiązek prowadzenia ww. kont wynika z załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 05.07. 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...). Działanie powyższe jest niezgodne z postanowieniami § 15 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...).

25. Dziennik księgowy za grudzień 2015 r. nie zawierał danych pozwalających na ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu, co stanowi naruszenie art. 14 ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

26. Zapisy księgowe dokonywane w dzienniku operacji księgowych nie zawierały określenia rodzaju i numeru identyfikacyjnego dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu operacji gospodarczej w księgach rachunkowych, co pozostaje w sprzeczności z zapisem art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

27. W księgach rachunkowych grudnia 2015 r. stwierdzono dowody księgowe z listopada 2015 r. tzn. ujęto zdarzenia w niewłaściwym okresie sprawozdawczym. Działanie takie narusza postanowienia art. 20 ust. 1 w związku z art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

28. Księgi rachunkowe w grudniu 2015 r. prowadzone były z naruszeniem:

- art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, ponieważ dokonane w nich zapisy nie odzwierciedlają stanu rzeczywistego (brak możliwości uzgodnienia danych wykazanych w sprawozdaniach budżetowych oraz w sprawozdaniu z operacji finansowych z zapisami w księgach rachunkowych),
- art. 24 ust. 3 cytowanej powyżej ustawy, ponieważ w księgach rachunkowych grudnia ujęte były dowody księgowe z listopada 2015 r., ponadto na ujęte w grudniu w księgach rachunkowych operacje gospodarcze brak w dokumentacji kontrolowanego miesiąca dowodów potwierdzających zasadność ich ujęcia,
- art. 24 ust. 4 pkt 1 cytowanej powyżej ustawy, ponieważ udokumentowanie zapisów nie pozwalało na identyfikację dowodów i sposób ich zapisania w księgach rachunkowych (brak numeracji na dowodach).

29. Dyrektor jednostki nie zapewnił sobie kontroli nad realizowanymi przelewami kwalifikując wszystkie osoby uprawnione do rachunku bankowego do grupy A. Taka konfiguracja uprawnień jest wbrew zalecanym standardom kontroli zarządczej i może w przyszłości generować nieakceptowane ryzyko nadużyć finansowych. Wydaje się zasadne wzmocnienie mechanizmów kontroli w zakresie operacji na rachunkach bankowych jednostki poprzez zmianę schematu uprawnień.

Sprawozdanie zakończone

Sprawozdanie sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden znajduje się w dokumentacji Biura Audytu Wewnętrznego i Kontroli, drugi otrzymuje kontrolowana jednostka. Do wiadomości kopie sprawozdania otrzymują: Skarbnik Miasta Poznania, Dyrektor Wydziału Oświaty Urzędu Miasta Poznania. Ustalenia zawarte w niniejszym sprawozdaniu zostały omówione z Dyrektorem kontrolowanej jednostki oraz główną księgową. Zgodnie art. 33 ust. 5 i 6 ustawy o systemie oświaty oraz § 40 w zw. z § 1 ust. 3 zarządzenia Nr 873/2012/P Prezydenta Miasta Poznania z dnia 21 grudnia 2012 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania kontroli z upoważnienia Prezydenta Miasta Poznania przez Urząd Miasta Poznania, kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 7 dni od dnia otrzymania sprawozdania ma prawo przedstawić stanowisko wobec zawartych w nim ustaleń, ocen, uwag i wniosków.

Kontrolę odnotowano w książce kontroli pod pozycją **68/2016**

Poznań, dnia 30.09.2016 r.

Kontroler (-) Jadwiga Mazur